

EKSPERT WYJAŚNIA

Czy każdy funkcjonariusz poniesie konsekwencje błędnych decyzji

W jakich sytuacjach urzędnik może zostać pociągnięty do osobistej odpowiedzialności majątkowej? Czy nowa ustawa o odpowiedzialności majątkowej urzędników zawiera zamknięty katalog takich sytuacji? Czy taka forma odpowiedzialności odnosi się również do przypadków naruszenia prawa, które miały miejsce przed wejściem w życie nowych rozwiązań?

Natalia Gawęł, associate w Kancelarii KSP Legal & Tax Advice

Zgodnie z ustawą urzędnik ponosi odpowiedzialność majątkową, gdy dojdzie do kumulatywnego spełnienia trzech warunków. Po pierwsze podmiot odpowiedzialny za szkodę na podstawie prawomocnego wyroku sądu lub ugody musi wypłacić podmiotowi poszkodowanemu odszkodowanie za szkodę wyrządzoną przez urzędnika przy wykonywaniu władzy publicznej z rażącym naruszeniem prawa. Po drugie musi dojść do rażącego naruszenia prawa, które zostało spowodowane zawinionym działaniem lub zaniechaniem urzędnika oraz na koniec rażące naruszenie prawa musi zostać stwierdzone ostateczną decyzją, prawomocnym wyrokiem lub innym ostatecznym rozstrzygnięciem. Ustawa wyjaśnia również, kiedy mamy do czynienia z rażącym naruszeniem prawa. Następuje ono poprzez wydanie ostatecznej decyzji stwierdzającej nieważność decyzji lub postanowienia z powodu ich wydania bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa. Taka sytuacja ma również miejsce, gdy organ administracji publicznej wyższego stopnia rozpoznający zażalenie na niezłałatwienie sprawy w terminie uzna zażalenie w tym przedmiocie za uzasadnione, a jednocześnie stwierdzi, że niezłałatwienie sprawy w terminie miało miejsce z rażącym naruszeniem prawa. Ustawa wymienia w dalszej kolejności sytuację, gdy organ administracji publicznej uwzględnił w całości skargę na jego działanie, bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania wniesioną za jego pośrednictwem do sądu administracyjnego, jednocześnie stwierdzając, czy jego działanie, zaniechanie lub przewlekłość postępowania miały miejsce bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa, tj. na podstawie art. 54 par. 3 ustawy prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz przypadek gdy sąd administracyjny wyda prawomocny wyrok uwzględniający skargę i stwierdzający nieważność decyzji z powodu wydania jej bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa. W dalszej kolejności za rażące naruszenie prawa jest uważana sytuacja, gdy sąd administracyjny prawomocnie stwierdzi rażące naruszenie praw wydając wyrok uwzględniający skargę na bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania przez organ administracji publicznej, stwierdzające

jednocześnie, czy beczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania miały miejsce z rażącym naruszeniem prawa.

Do ostatnich trzech przypadków znajdujących się w zawartym w ustawie katalogu będzie sytuacja, gdy sąd prawomocnie stwierdzi rażące naruszenie prawa, wydając wyrok uwzględniający odwołanie wniesione w związku z niewydaniem decyzji przez organ rentowy, stwierdzając jednocześnie, czy niewydanie decyzji przez organ rentowy miało miejsce z rażącym naruszeniem prawa. Idąc dalej – gdy sąd ochrony konkurencji i konsumentów prawomocnie uwzględni odwołanie wniesione co do decyzji prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, stwierdzając jednocześnie, czy zaskarżona decyzja została wydana bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa oraz gdy prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ostatecznie uzna odwołanie wniesione co do jego decyzji za słuszne, stwierdzając jednocześnie, czy decyzja została wydana bez podstawy prawnej albo z rażącym naruszeniem prawa.

Przedstawiony katalog sytuacji, w których urzędnik może zostać pociągnięty do odpowiedzialności majątkowej, ma charakter zamknięty. Zatem w innych przypadkach niż wymienione nie może dojść do stwierdzenia rażącego naruszenia prawa przez funkcjonariusza, a w konsekwencji do zobowiązania go do zapłaty odszkodowania na rzecz podmiotu ponoszącego odpowiedzialność majątkową za szkody wyrządzone przy wykonywaniu władzy publicznej.

Zaznaczyć należy, że opisane powyżej zasady odpowiedzialności odnoszą się do działań i zaniechań, jakich funkcjonariusze publiczni dopuścili się od dnia wejścia w życie omawianej ustawy, tj. od 17 maja br.

ks